

Opakované hry: Vězňovo dilema

Rostislav Staněk

April 28, 2014

Opakované hry

Opakovaná hra se skládá z opakování stejné strategické hry.

Oproti jednorázovým hrám ale existují strategické vazby mezi jednotlivými koly.

Akce hráčů jsou podmíněny tím, co se dělo v minulosti.

Hráči mohou být "odměněni" nebo "trestáni" v dalších kolech

Preference

Výsledek opakované hry je oceněn jako diskontovaná suma výplat z jednotlivých strategických her. Výplaty v jednotlivých kolech jsou tzv. separabilní.

Označme výplatní funkcí pro danou strategickou hru u_i a diskontní faktor $\delta_i \in \langle 0, 1 \rangle$.

Sekvence profilů akcí $(a^1, a^2, \dots, a^T)$ je oceněna

$$u_i(a^1) + \delta_i u_i(a^2) + \delta^2 u_i(a^3) + \dots + \delta^{T-1} u_i(a^T) = \sum_{t=1}^T \delta_i^{t-1} u_i(a^t)$$

Preference v nekonečně opakované hře

Sekvence profilů akcí $(a^1, a^2, \dots)$ je oceněna

$$u_i(a^1) + \delta_i u_i(a^2) + \delta^2 u_i(a^3) + \dots = \sum_{t=1}^{\infty} \delta_i^{t-1} u_i(a^t)$$

Diskontovaný průměr výplat $(1 - \delta)V$

Hráč je indiferentní mezi $(c, c, \dots)$ a $(w^1, w^2, \dots)$

$$V = \sum_{t=1}^{\infty} \delta_i^{t-1} w^t = \frac{c}{1 - \delta} \Rightarrow c = (1 - \delta)V$$

Diskontní faktor

Proč je $\delta \in (0, 1)$?

- Lidé jsou netrpěliví
- Hra může v každém kole skončit s kladnou pravděpodobností
- Pokud je výplata měřena v penězích, pak diskontní faktor může odrážet kladnou reálnou úrokovou sazbu

Definice

G je strategická hra.

- Množina hráčů je N
- Množina konečných historií je množina sekvencí $(a^1, a^2, \dots, a^T)$, kde a^t je profil akcí v G
- Hráčská funkce připisuje každé historii $(a^1, \dots, a^t)$ všechny hráče
- Množina akcí dostupná každému hráči po jakékoliv historii je A_i
- Hráči hodnotí dle konečnou historii $(a^1, a^2, \dots, a^T)$ dle své sumy výplat $\sum_{t=1}^T \delta_i^{t-1} u_i(a^t)$ nebo diskontovaného průměru výplat $(1 - \delta) \sum_{t=1}^T \delta_i^{t-1} u_i(a^t)$

Opakované hry a extenzivní hry

- Strategie v konečné opakované hře specifikuje jakou akci hráč hraje na začátku hry a po jakékoliv sekvenci $(a^1, \dots, a^t)$
- Opakovanou hru lze chápat jako extenzivní hru se simultánními tahy. Nashova rovnováha i SPE jdou definovány jako v extenzivní hře.

Strategie jako automata

Strategií v nekonečně opakovaných hrách může být velmi mnoho. Omezíme se proto na tzv. automata. (stacionární strategie), ve kterých hráč reaguje na určitou sekvenci profilů vždy stejně.

Automat se skládá z:

- určitého počtu stavů
- funkce, která každému stavu připisuje akci, která bude hrána
- přechodové funkce, která na základě minulého stavu a výsledku hry posune automat do nového stavu

Konečně opakované vězňovo dilema

Jedinou Nashovou rovnováhou i SPE je profil akcí (D, D) v každé periodě.

Lze dokázat zpětnou indukci

Strategie v nekonečně opakovaném vězňově dilematu

- Grimm-trigger
- Tit-for-tat

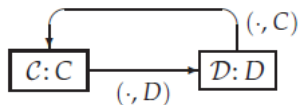
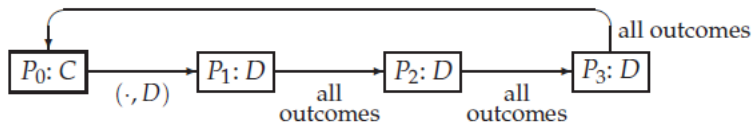

Figure: Tit for tat strategie

- Omezený trest

Nashova rovnováha

Je situace v níž všichni hrají grim- trigger strategii Nashovou rovnováhou?

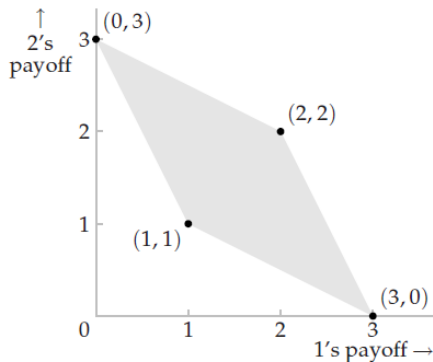
V rovnováze hráč získá $(2, 2, 2, \dots)$. Při odchýlení $(3, 1, 1, \dots)$. Diskontovaný průměr výplat v případě odchýlení je

$$(1 - \delta)(3 + \delta + \delta^2 + \delta^3 + \dots) = (1 - \delta)\left(3 + \frac{\delta}{1 - \delta}\right) = 3(1 - \delta) + \delta$$

Grim- trigger je Nashova rovnováha, pokud $3(1 - \delta) + \delta \leq 2$.

Dosažitelné výplaty

Množina dosažitelných výplat je množina všech vážených průměrů výplat z jednotlivých profilů akcí jednokolové strategické hry, kde váhy jsou dány počtem výskytů výplaty v sekvenci.

Folk teorém

- Pro jakýkoli diskontní faktor je průměrná diskontovaná výplata každého hráče v Nashově rovnováze alespoň $u_i(D, D)$.
- (x_1, x_2) je dosažitelný pár výplat v G , pro který platí $x_i > u_i(D, D)$. Vždy existuje $\bar{\delta} < 1$ takový, že pokud $\delta > \bar{\delta}$, pak existuje v G Nashova rovnováha ve které průměrná diskontovaná výplata hráče i je x_i .

Folk teorém

Trajektorie výstupů se skládá z opakování $(a^1, \dots, a^k)$. Označme tuto trajektorii $(b^1, b^2 \dots)$, kde b^{qk+t} pro $q = 0, 1, \dots$ a $t = 1, \dots, k$.

Strategie hráčů je grim-trigger.

Tato strategie je Nashovou rovnováhou, protože

	l	$l + 1, \dots, k$	$1, \dots, k$	$1, \dots, k$
s_1	$u_1(a^l)$	$u_1(a^{l+1}), \dots, u_1(a^k)$	$> u_1(D, D)$	$> u_1(D, D)$
odchýlení	v^l	$u_1(D, D), \dots, u_1(D, D)$	$u_1(D, D)$	$u_1(D, D)$

Table: Nashova rovnováha v nekonečně opakované hře

SPE a one-deviation

Profil strategií v nekonečně opakované hře je SPE, pokud splňuje tzv. **one-deviation** vlastnost. Tj. pokud žádný hráč nemůže zvýšit svou výplatu, pokud se odchýlí na začátku jakékoliv podhry, ve které je první hráčem na tahu, při daných strategiích ostatních hráčů a zbytku své strategie.

Pro nekonečné hry platí, jen pokud je $\delta < 1$.

SPE

Grim-trigger strategie (definovaná výše) tvoří SPE, pokud $\delta \geq \frac{1}{2}$

- Podhra po historii (C,C). Grim-trigger je optimální, pokud $3(1 - \delta) + \delta \leq 2$
- Podhra po jiné historii. Odchýlení není výhodné, protože $u_1(C, D) < u_1(D, D)$ a volba C neovlivní další kola.

Folk teorém

- Pro jakýkoli diskontní faktor je průměrná diskontovaná výplata každého hráče v SPE alespoň $u_i(D, D)$.
- (x_1, x_2) je dosažitelný pár výplat v G, pro který platí $x_i > u_i(D, D)$. Vždy existuje $\bar{\delta} < 1$ takový, že pokud $\delta > \bar{\delta}$, pak existuje v G SPE ve které průměrná diskontovaná výplata hráče i je x_i .